

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΔΕΣΣΗΣ

Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ

Ὁ ἱερός Νικόλαος Καβάσιλας ἐρμηνεύοντας γιατί ὁ Ἐπίσκοπος, ὅταν πρόκειται νά καθιερώσῃ τό θυσιαστήριο, ἐνδύεται λευκό χιτῶνα καί γονατίζει, γράφει ὅτι αὐτό γίνεται, γιατί δηλώνει ὅτι αὐτός εἶναι ὁ τύπος «τοῦ κατά ἄνθρωπον θυσιαστηρίου». Μέ ἄλλα λόγια ὁ Ἱεράρχης γιά νά καθιερώσῃ τό θυσιαστήριο σημαίνει ὅτι αὐτός ὁ ἴδιος εἶναι τό ἔμψυχο θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἀποπλύνει κάθε πονηρία καί λευκαίνεται περισσότερο ἀπό τό χιόνι, στρέφεται στόν ἑαυτό του καί δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου «Θεόν ἐνοικίζει καθαρῶς τῇ ψυχῇ καί θυσιαστήριον ἐργάζεται τήν καρδιάν». Ἔτσι, λοιπόν, ἡ συμβολική αὐτή κίνηση δείχνει, ὅτι αὐτός εἶναι τό πραγματικό ἔμψυχο θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ καί γι' αὐτό ὁ Ἐπίσκοπος στήν συνέχεια καθιερώνει τό ἱερό θυσιαστήριο.

Αὐτό ἴσχυε μέ τόν μακαριστό Μητροπολίτη Ἐδέσσης Πέλλη καί Ἀλμωπίας Καλλίنيο. Ὑπῆρξε νάός τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί ἡ καρδιά του ὑπῆρξε θυσιαστήριο τοῦ Κυρίου.

Εἶμαι ἀπό τούς λίγους πού θρῖσκονταν πολύ κοντά στόν μακαριστό Μητροπολίτη καί ἔτσι γνωρίζω καλά ὅλη τήν θεομίμητη ζωή του. Εἶχα τήν ἐξαιρετική εὐλογία ἀπό τόν Θεό νά εἶμαι πνευματικό του τέκνο, νά ζήσω κοντά του δεκαπέντε (15) ὀλόκληρα χρόνια καί νά μαθητεύσω κυριολεκτικά στό ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικό φρόνημα. Αὐτά τά χρόνια ὁμολογῶ ὅτι ἦταν τά καλύτερα τῆς ζωῆς μου. Ἀκόμη ἀξιώθηκα νά ζήσω καί νά ὑπηρετήσω αὐτόν τόν ἅγιο Γέροντα στίς τελευταῖες ὥρες τῆς ζωῆς του, στό κρεβάτι τοῦ πόνου, πού ἦταν οὐσιαστικά τό κρεβάτι τοῦ μαρτυρίου του.

Ὅμως δέν εἶναι καθόλου δυνατό νά παρουσιάσῃς αὐτήν τήν μεγάλη ἐκρηκτική –μέσα στήν θαυμάσια ἡσυχία καί ἀρμονία της–

μορφή. Δέν μπορείς εύκολα νά γράψης γι' αὐτήν τήν πολυσχιδῆ προσωπικότητα, τήν ὁποία μπορείς κάπως νά ὀσφρανθῆς, ἀφοῦ σπάσης τό ἐξωτερικό τεῖχος τῆς ἀπλότητας, οὐσιαστικά τό τεῖχος τοῦ σκανδάλου.

Ἡ θαθειά μου πεποιθήση ἀπό ὅλη τήν πολύχρονη ἀναστροφή μαζί του εἶναι ὅτι πρόκειται περί ἀγίου Ἐπισκόπου, ἀνθρώπου πραγματικά τοῦ Θεοῦ. Ἄν ἡ Ἐκκλησία διά τῶν ἀγίων της προσέφερε διάφορα μηνύματα στόν κόσμον, διά τοῦ ἀγίου αὐτοῦ Ἐπισκόπου προσέφερε τό μήνυμα τῆς ἀσκητικῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας καί τοῦ ἐν σιωπῇ καί ἀγάπῃ μαρτυρίου. Σέ ὅλη του τήν ζωή ὑπῆρξε φορέας αὐτοῦ τοῦ μηνύματος, πού εἶναι τό χαρακτηριστικότερο προσόν του, δηλαδή ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκφράζεται καί βιώνεται ὡς σταυρός καί ὁ σταυρός ὡς ἀγάπη.

Ἦταν ἕνας Ἐπίσκοπος μέ πολλά πνευματικά χαρίσματα.

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης γιά μερικούς πού θέλουν τόν Ἐπίσκοπο μέ τά γνωστά ἀνθρωποκεντρικά γνωρίσματα ἦταν σκάνδαλο. Γιά ἄλλους ὅμως ἦταν θησαυρός ἀνεκτίμητος. Σέ αὐτόν ἀναπαύομασταν ὅλοι ἐμεῖς οἱ συνεργάτες του, σέ αὐτόν ἐναποθέταμε τόν πόνο μας καί τά σήκωνε ὅλα μέ θαυμάσια ὑπομονή, καρτερικότητα καί ἀγάπη.

Ἦταν ἀπαλός, πολύ εὐαίσθητος, ἀλλά καί ἀρκετά δυνατός γιά νά συγκρατήσῃ τά βάρη. Δέν ἦταν ὁ διοικητής μας, ὁ προϊστάμενος τῶν Γραφείων, ἀλλά ὁ στοργικός πατέρας, ὁ ἐλεύθερος ὀλοκληρωτικά καί ἀνεπηρέαστος ἀπό τίς κρίσεις τῶν ἄλλων, ὁ σοβαρός ἀνθρωπος, τοῦ ὁποίου τήν γνώμη δέν μπορούσες εύκολα νά περιφρονήσῃς, ὁ ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Αὐτός ὁ χαρακτηρισμός «ὁ ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ» πού τόσο τοῦ ἄρесе νά χρησιμοποιοῖ γιά τούς ἄλλους, τόν διαπότιζε σέ ὅλες τίς ἐνέργειές του.

Ἦταν ταπεινός τόσο, ὅσο νά σέ σκανδαλίζῃ καί ἀνθρωπος τῆς ἀγάπης τόσο, ὥστε νά σέ προκαλῇ καί νά μή μπορῆς νά ἀντέξῃς. Εἶχε μιὰ ἀρχοντιά πού σοῦ προκαλοῦσε σεβασμό, ἀλλά καί συγ-

χρόνως σέ ζέσταινε. Διέθετε μιά υπέροχη εϋαισθησία έσωτερική. Ἡ ζωή του μέ ένα λόγο ἦταν ἔμπρακτη θεολογία.

Ἡ ἀγάπη του βιωνόταν καί ἐκδηλωνόταν ὡς ἐλευθερία καί ἡ ἐλευθερία ὡς ἀγάπη. Γνώριζε νά μή καταπατή τήν ἀνθρώπινη ἐλευθερία καί τήν συνείδηση τοῦ ἄλλου, ἔστω κι ἂν αὐτό τοῦ στοίχιζε προσωπικά. Ζοῦσε ἔξω ἀπό τήν ἀπολυταρχική νοοτροπία καί τήν ἀτμόσφαιρα πού ἀναπτύσσεται σέ κλειστά ἀνθρωποκεντρικά συστήματα, γιά τήν συντήρηση καί τήν αὔξηση τῶν ὀπαδῶν. Δέν εἶχε ὀπαδούς, ἀλλά μαθητές, πού δέν ἦταν ὑποδουλωμένοι σέ αὐτόν.

Ἦταν στό ἔπακρο ἀνεξίκακος, γεμάτος ἀγάπη γιά ὅλους καί γιά ὅλα. Ἀγαποῦσε ὅλους τούς ἀνθρώπους ἐξ ἴσου. Ἐφήρμοζε τό πατερικό λόγιο «ἴσην τήν ἀγάπην πρός πάντας κέκτηται, ὁ τοῖς μέν σπουδαίοις μή φθονῶν, τούς δέ φαύλους ἐλεῶν» (ὅσ. Θαλάσσιος). Μιμητής τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης ἀγαποῦσε κατά τόν ἴδιο τρόπο ὅλους καί μάλιστα δέν περίμενε καμμιᾶ ἀνταπόκριση. Ὅπως ὁ Θεός, ἔτσι καί «ὁ τῇ γνώμῃ ἀγαθός καί ἀπαθής, πάντας ἀνθρώπους ἐξ ἴσου ἀγαπᾷ· τόν μέν ἐνάρετον, διά τήν φύσιν καί τήν ἀγαθήν προαίρεσιν, τόν δέ φαῦλον, διά τήν φύσιν καί τήν συμπάθειαν ἐλεῶν ὡς ἄφρονα καί ἐν σκότει διαπορευόμενον» (ἄγ. Μάξιμος).

Ἐπίσης, δέν ἔκανε ἐνσυνειδήτως κακό σέ κανένα, γι' αὐτό μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἦταν ἀπαθής ἀνθρωπος, ἀφοῦ «ἀπάθειά ἐστιν εἰρηνική κατάστασις τῆς ψυχῆς καθ' ἣν δυσκίνητος γίνεται ψυχὴ πρὸς κακίαν» (ἄγ. Μάξιμος).

Ἐπί πλέον εἶχε μιά ἐξαιρετική δυνατότητα ὑπομονῆς. Ὑπέμεινε ὅλες τίς δύσκολες καταστάσεις μέ καρτερία ἀξιοθαύμαστη. Καί στό σημεῖο αὐτό ἦταν πατερικότατος, γιατί ἐφήρμοζε τόν λόγο τῶν Πατέρων «ὑπομένει ἀταράχως ὁ ἀγάπην κτησάμενος τά παρ' ἐχθρῶν ἐπαγόμενα λυπηρά καί ἐπίπονα» (ὅσ. Θαλάσσιος). Αὐτή ἡ ὑπομονή εἶναι μητέρα τῆς παρακλήσεως, ἀλλά καί δύναμη «ἥτις ἐκ τῆς εὐρυχωρίας τῆς καρδίας ἀποτίκτεσθαι πέφυκεν» (ἄγ.

Ἰσαάκ). Εἶχε τίς συνεκτικές καί περιεκτικές ἀρετές «ὡς τὴν θείαν ἀγάπην καί τὴν ταπεινώσιν καί τὴν θείαν ὑπομονήν» (ἄγ. Γρηγόριος Σιναΐτης), πού εἶναι ἡ βασίλισσα τῶν ἀρετῶν.

Ἦταν ἄνθρωπος προσευχῆς. Πολλές φορές, ὅταν εἰσερχόμουν στό δωμάτιό του πρῶτῃ ἢ βράδῳ γιά νά τοῦ πῶ κάτι, τόν εὔρισκα μπροστά στόν Ἐσταυρωμένο νά προσεύχεται. Ξέρω καλά ὅτι ἀνοίγε τὴν καρδιά του καί ἀνέφερε ὅλα τὰ προβλήματα του στόν Θεό. Αὐτό φάνηκε καί στήν περίοδο τῆς ἀσθενείας του. Τὴν ἀντιμετώπισε προσευχόμενος. Ἄλλοτε ἔλεγε τό «δόξα σοι ὁ Θεός», ἄλλοτε τό «γενηθήτω τό θέλημά σου» κλπ. Ἡ καρδιά του ἀνοίγε μέ εὐκολία στόν Κύριο τῶν δυνάμεων. Αὐτό συντηροῦσε καί αὔξανε τὴν πνευματική του ζωή.

Ἦταν τό εὐκρατο κλίμα, ὅπου ἀναπτύσσονταν ὅλες οἱ ἀρετές του.

Μέ τὴν προσευχή συνδυαζόταν ἡ κατάνυξη ἡ ὁποία εἶναι «συντριμμός καρδίας, ὀμαλός καί ἐπωφελής» (ἄγ. Μάρκος ἀσκητής). Ἦταν πολύ εὐκατάνυκτος καί δέν ἦταν αὐτό ἀπλῶς ἓνα συναίσθημα, ἀλλά μεταμορφωμένη κατάσταση τῆς ψυχῆς συνδυασμένη μέ τὴν αὐτομεμψία. Ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια τόσο αὐτὴ ἢ κατάνυξη αὐξάνοταν. Ἐκδηλωνόταν κατὰ τὴν τέλεση τῆς θείας Λειτουργίας, τὴν ὁποία τελοῦσε μέ κατάνυξη, φόβο Θεοῦ καί πολλή προσοχή. Ἀκόμη ἐκδηλωνόταν στά κηρύγματα πού ἔκανε ἰδίως στίς χειροτονίες. Ὅταν μιλοῦσε πρὸς τοὺς ὑποψηφίους Κληρικούς καί ζητοῦσε συνήθως ἀπὸ αὐτοὺς νά τηρήσουν τὰ ἀποστολικά καί τὰ πατερικά παραγγέλματα γιά τὴν σωτηρία τους καί τὴν σωτηρία τοῦ ποιμνίου τους καί, ὅταν τοὺς προέτρεπε νά γίνουν μάρτυρες ὑπερασπίσεώς του κατὰ τὴν μέλλουσα κρίση, ἔκλαιγε. Σπάνια τόν εἶδα σέ χειροτονίες νά μὴ κλαίῃ. Ἡ καρδιά του μέ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου γινόταν ὅλο καί περισσότερο εὐαίσθητη, κατανυκτική.

Ἀγαποῦσε τόν μοναχισμό καί ζοῦσε μοναχικά, ἀσκητικά. Μοῦ εἶπε ὁ π. Θεόκλητος Διονυσιάτης ὅτι «ὁ Ἐπίσκοπός σου ἀντέχει σέ κριτήρια μοναχικά». Τό φαγητό μας στήν Μητρόπολη ἦταν πάρα πολύ λιτό. Χαρακτηριστικό εἶναι ὅτι δέν ἔκανε «τραπέζια σέ ἐπι-

σήμους», μόνον στους ἱερεῖς μέ τήν εὐκαιρία διαφόρων γεγονότων καί μερικές φορές στους ὁδοκαθαριστές τῆς Πόλεως. Ἦταν ἀσκη-
τήs μέχρι καί τήν τελευταία λεπτομέρεια τῆς ζωῆς του.

Εἶχε ἀγιορείτικο κόκκαλο καί τό ἔλεγε συχνά αὐτό, ἀφοῦ μεγάλωσε μέ τίς μνημες τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων πού ἐπισκέπτονταν τό χωριό τῆς γενετείρας του καί φιλοξενοῦνταν στό σπίτι του. Μεγάλωσε μέ τά Μοναστήρια, τίς ἀκολουθίες, τά μεσο-
νυκτικά τῆς Κυριακῆς στό Ναό, ὅπου ἐφημέρευε ὁ παππούς του, τίς μετάνοιες πού τόν ἔβαζε νά κάνη ὁ εὐλαβῆς ἱερεύς παππούς του, καθώς ἐπίσης καί ἡ εὐλαβῆς γιαιγιά του. Αὐτά ἦταν τό καθαρὸ αἷμα πού κυκλοφοροῦσε μέσα στίς φλέβες του καί πότιζε ὅλες τίς ἐνέργειές του.

Δέν εὔρισκες σέ αὐτόν τόν «εὐσεβιστή» Κληρικό καί τόν «ἱερα-
ποστολικό» ἄνδρα, πού ἦταν ἔτοιμος νά κάνη «κήρυγμα». Ἦξερε
νά μιᾷ πολύ καί νά σιωπᾷ πολύ. Ὁ λόγος του ἔβγαине μέσα ἀπό
τήν πληθωρική σιωπή καί ἡ σιωπή του ἦταν βίωση τοῦ Λόγου.
Ζοῦσε μέ φυσικότητα καί εἰλικρίνεια, ὥστε κάποιος μόλις τόν
εἶδε εἶπε ὅτι αὐτός εἶναι ἀληθινὸς Χριστιανός. Ἦταν εἰλικρινῆς,
ἀπλός καί κάτω ἀπό τά ἀρχιερατικά ἄμφια. Ἡ μεγαλοπρέπεια
τῶν ἀρχιερατικῶν ἀμφίων χανόταν κάτω ἀπό τήν μεγαλοπρέ-
πεια τῆς ἀπλότητας, ἀλλά καί ὅταν φοροῦσε τό ἀπλό ράσο, εἶχε
ἓνα μεγαλεῖο, πού σέ ἔκανε νά τόν πλησιάζης μέ πολύ σεβασμό.
Σέ εἶλκυε πρὸς τόν ἑαυτό του καί συγχρόνως σέ συγκρατοῦσε σέ
ἀτμόσφαιρα σεβασμοῦ. Θυμᾶμαι πολύ καλά, ὅτι ὅταν χρειάστηκε
στό Νοσοκομεῖο νά τόν πλησιάσω πολύ κοντά γιά νά τόν ἐξυπηρε-
τήσω στίς ἀνάγκες του, στήν ἀρχή ντρεπόμουν. Αἰσθανόμουν σάν
νά πλησιάζω λείψανο.

Ἦταν ἀκόμη φιλομαθῆς. Διάβαζε συνεχῶς καί εἶχε ἐπαφή μέ
τά κοινωνικά προβλήματα. Κυρίως, μελετοῦσε κάθε μέρα πολλές
φορές τήν Ἁγία Γραφή. Εἶχε μεγάλη ἀγάπη στήν Ἁγία Γραφή,
ιδίως τήν Καινή Διαθήκη. Γνώριζε καί χρησιμοποιοῦσε πολλά χω-

ρία της, ώστε κάποτε, όταν ήλθε η Θεολογική Σχολή του Βελιγραδίου και τούς μιλούσε, ο μεταφραστής π. Ἀθανάσιος Γιέβτιτς, Καθηγητής τῆς Σχολῆς αὐτῆς, μετέπειτα Μητροπολίτης, αἰσθάνθηκε ἀδυναμία νά μεταφράζη, γιατί τά χωρία ἦταν ἀλλεπάλληλα. Ὡς στρατιώτης στό ἀντίσκηνο πού ἦταν, μελετοῦσε τήν Ἁγία Γραφή.

Ἀκόμη εἶχε μεγάλο χάρισμα λόγου, εὐχέρεια θαυμαστή. Μποροῦσε νά μιλήσῃ δυό, τρεῖς καί περισσότερες φορές μέ σχετική άνεση καί μέ εὐκολία νά ἀναπτύξῃ διάφορα θέματα. Ὁ μακαριστός Ἱεράρχης ἀγαποῦσε τήν Ἐκκλησία καί διέθετε πολλά πνευματικά χαρίσματα.

Ἦταν ἀσκητής Ἐπίσκοπος, κί αὐτό συνιστᾷ ὀρθόδοξο ἦθος. Ἦταν καθάρᾳ ὀρθόδοξος Ἐπίσκοπος πού ἐνδιαφερόταν γιά τό καλό τῆς Ἐκκλησίας καί τήν δόξα τοῦ Θεοῦ. Μοῦ ἔλεγε: «Εἶμαι ἁμαρτωλός Ἐπίσκοπος, ἀλλά ἀγαπῶ τόν Θεό καί τήν Ἐκκλησία».

Στά θέματα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἦταν κατά πάντα ἐκκλησιαστικός. Σεβόταν τούς κανονικούς θεσμούς. Τό ὁμολόγησε ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ ὅτι «πορευόταν κατά συνείδηση» καί ὅτι «δέν ἔκανε ἀντιπολίτευση». Ὅταν τοῦ τό εἶπα κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθενείας του ἔκλαψε καί εἶπε: «Μά πῶς εἶναι δυνατόν ἕνας Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας νά κάνῃ ἀντιπολίτευση;».

Δέν ἦταν καθόλου ἐριστικός στά Συνοδικά ὄργανα, οὔτε δημιουργοῦσε προβλήματα, γι' αὐτό καί πολλοί δέν μπόρεσαν νά τόν κατατάξουν πουθενά. Ὅταν πήγαινε γιά Ἱεραρχία καί γιά Σύνοδο, πήγαινε σάν νά ἐπρόκειτο νά λειτουργήσῃ.

Κάποτε πού ἦταν συνοδικός μοῦ ἔγραψε μιά ἐπιστολή γιά μιᾶ ἄλλη ὑπόθεση καί τελείωνε μέ τίς ἐξῆς φράσεις: «Σέ παρακαλῶ γονάτισε καί παρακάλεσε τόν Ἰδρυτῆν τῆς Ἐκκλησίας νά βοηθήσῃ τόν Ἐπίσκοπόν σου καί τήν Ἐκκλησίαν Του». Εἶχε βαθειά πίστη στόν Θεό, γι' αὐτό ἔγραφε: «Μέ ἀνακουφίζει ἡ πεποίθησις, ὅτι θά

λαλήση ὁ οὐρανός». Ὅταν ἦταν Συνοδικός, εἶχε μεγάλη ἔνταση, γι' αὐτό μοῦ ἔγραφε ἀπό τήν Ἀθήνα, σέ ἐπιστολή: «Τά καθ' ἡμᾶς ὑποπτεύεσθε πῶς ἔχουν. Κόπος, ἀγωνία, ἀϋπνία...». Αὐτά δείχνουν ὅτι εἶχε φόβο Θεοῦ καί στήν Σύνοδο πήγαινε μέ προσευχή, γιά νά κάνη τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τόν συγκλονίζαν οἱ χειροτονίες διακόνων καί ἱερέων. Πολλές συμβουλές πού ἔλεγε στούς ὑποψηφίους, ἦταν ἀπόσταγμα τῆς δικῆς του ζωῆς ὡς Κληρικοῦ. Συνήθως κατέληγε μέ τήν εὐχή: «Εἶθε νά ἀκούσης καί σύ τήν μακαρία φωνή εὖ, δοῦλε ἀγαθέ καί πιστέ, ἐπί ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπί πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τήν χαράν τοῦ Κυρίου σου».

Ὅταν στό Νοσοκομεῖο τοῦ τό ὑπενθύμισα, ἔκλαψε πολύ καί μοῦ εἶπε: «Θά ἀκούσω καί ἐγώ παιδί μου αὐτήν τήν μακαρία φωνή;».

Διηύθυνε τήν Ἱερά Μητρόπολη μέ καταπληκτικό τρόπο. Ἦταν σπινθηροβόλο πνεῦμα καί ἔδινε λύσεις πρακτικές καί σωστές. Κάθε φορά μποροῦσε νά λύνη τίς διαφορές μέ χαρακτηριστική «μαεστρία», καί στίς συνάξεις, ὅταν μερικές φορές ὀξυνόταν ἡ ἀτμόσφαιρα, μποροῦσε νά τήν ἐπαναφέρει στήν ἡρεμία καί νά δίνη ἀπαντήσεις πού ἱκανοποιοῦσαν τούς ἱερεῖς ἢ τοῦλάχιστον δέν δημιουργοῦσαν προβλήματα.

Βέβαια, δέν ἦταν εὐκολο διευθύνοντας μιά τέτοια νευραλγική Μητρόπολη νά μὴν κάνη λάθη, γιατί λάθη δέν κάνουν οἱ νεκροί, ὄχι αὐτοί πού ἔχουν ζωή καί ἐργάζονται συνεχῶς. Ἀλλά πάντως τά λάθη ἦταν πολύ μικρά, σέ σχέση μέ τό μεγάλο του ἔργο.

Εἶχε μεγάλη μνήμη καί συγκρατοῦσε ὀνόματα, καταστάσεις, νόμους, διατάγματα, ἢ μποροῦσε νά γνωρίζη πού εὐρίσκονται ἀκριβῶς. Μέ ἄλλα λόγια εἶχε μεγάλη πείρα γραφείου, ἢ ὁποία συνδυασμένη μέ τήν πνευματική του ζωή, τήν ἔκανε λειτουργική, ἐκκλησιαστική.

Διέθετε μεγάλη ἐξυπνάδα, εὐφυΐα, γνωρίζοντας ἀκριβῶς τί θά

πῆ καί πῶς θά χειρισθῆ τό πρόβλημα καί πῶς θά συναδελφῶνῃ τούς ἀνθρώπους.

Ἐνα ἀπό τά μεγάλα του προσόντα ἦταν καί τό ἀνεπίφθονο. Δέν φθονοῦσε κανένα καί πολύ περισσότερο τούς συνεργάτες του, γι' αὐτό καί δέν τούς δημιουργοῦσε προβλήματα. Κοντά του αἰσθανόμασταν ἄνετα. Ὅταν μπροστά του ἐπαινοῦσαν συνεργάτες του, αὐτός χαιρόταν σάν μικρό παιδί καί δέν αἰσθανόταν καθόλου ὅτι ὑποβιβαζόταν, γιατί δέν εἶχε ἀνάγκη ἐπαίνων, οὔτε τοῦ ἔκαναν κακό οἱ ἐπαινοί πρὸς τούς ἄλλους. Αὐτός ἦταν πολύ ψηλά καί δέν ἐνοχλεῖτο ἀπό αὐτά.

Ἦταν ἐργατικός. Ἐργαζόταν ὀλόκληρες ὥρες στά Γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως καί στήν σύνταξη τῶν ἐγγράφων καί σέ ἄλλες ὑποθέσεις. Πολλές φορές ἔκανε καί ἐργασίες πού μποροῦσαν νά κάνουν οἱ ἄλλοι. Γιά παράδειγμα κάθε μέρα σηκωνόταν πρῶτ', κατέβαινε στά Γραφεῖα ἀνοίγε τά παράθυρα γιά νά «ἀεριστοῦν» καί στήν συνέχεια ἀνέβαινε πάλι στό δωμάτιο γιά νά βρῖσκεται ἀπό τίς 7.30' τό πρῶτ' στό Γραφεῖο μέχρι τό μεσημέρι καί νά συνεχίσει τό ἀπόγευμα. Δέν εἶχε ὠράριο ἐργασίας. Καί ὅταν κτυποῦσε ἡ πόρτα ἢ ἔστελνε ἐμένα νά τήν ἀνοίξω ἢ μόνος του κατέβαινε ἔστω καί ἂν ἔτρωγε, ἔστω κι ἂν εἶχε ξαπλώσει γιά νά ξεκουρασθῆ. Ἐλεγε, ὅτι ὁ Χριστός δέν ἔβαλε ὠράριο ἐργασίας. Πολλές φορές τόν εἶδα νά καθαρίζῃ καί νά σκουπίζῃ τό Γραφεῖο, νά ποτίζῃ τά λουλούδια κλπ.

Ὡς Ἐπίσκοπος ζοῦσε τήν σταυρική ζωή, τήν θυσία, τήν προσφορά.

Πολλά ἦταν τά προσόντα τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου. Ἀλλά ὅπως ἔχει σημειωθῆ καί πῶς πάνω μερικοί ἔμεναν στό σκάνδαλο τῆς ἀπλότητος καί τῆς ἀγάπης. Αὐτό τό ἴδιο ἔγινε μέ τόν Χριστό καί τούς ἀγίους Του, οἱ ὁποῖοι ἐβίωσαν τό μυστήριο τοῦ Σταυροῦ. Καί «ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ τοῖς μέν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δέ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστί» (Α' Κορ. α', 18).

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἀπό τήν φύση τῆς σταυρός καί ὁ σταυρός εἶναι πραγματικό σκάνδαλο. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀκατανόητοι ἀπό τήν νοοτροπία τοῦ κόσμου πού ζητοῦν δύναμη, ἐξυπνάδα, ἐκδίκηση κλπ. γιά νά θροῦν τό δίκιο τους καί νά ἀποκτήσουν τά δικαιώματά τους.

Πάντοτε οἱ Ἐπίσκοποι ζώντας στήν ἀτμόσφαιρα τῆς ἱεροκατηγορίας δέχονται ποικίλους πειρασμούς. Οἱ συκοφαντίες καί οἱ κατηγορίες πού δέχθηκε ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Ἐδέσσης Καλλίνικος ἦταν πολλές καί ἀσήκωτες γιά πολλούς ἀνθρώπους. Αὐτός περίμενε τήν κρίση τοῦ Θεοῦ καί τήν ἀποκατάσταση ἀπό Ἐκεῖνον.

Θυμᾶμαι, ὅτι μερικές φορές γι' αὐτήν τήν τακτική του νά σιωπᾷ μπροστά σέ ὀλοφάνερες συκοφαντίες, στενοχωριόμουν καί ἔφθανα στό σημεῖο νά πῶ πώς ἦταν ὑπερβολικός. Τώρα καταλαβαίνω ὅτι αὐτή ἡ ἀντιμετώπισή του ἦταν γνήσια ὀρθόδοξη, συνιστοῦσε ὀρθόδοξο ἦθος καί ἐπίσης καταλαβαίνω ὅτι αὐτή εἶναι ἡ ἀποστολή τῶν Κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι φορεῖς τῆς μαρτυρικῆς Ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ.

Ἔτσι ἦταν μέγας. «Καί μέγας δέν εἶναι ὁ ἱκανός, πού μπορεῖ νά συνθλίψη, νά πληγώση, νά χτυπήση τόν ἄλλο. Μέγας εἶναι ὁ ἐλάχιστος, ὁ εὐαίσθητος, ὁ ταπεινός, ὁ ἀγαπῶν, πού δέχθηκε τή Χάρη τοῦ Θεοῦ καί εἶναι ἀνίκανος νά κάμη κακό στόν ἄλλο, ἀνίκανος νά τόν πληγώση. Καί ἱκανός νά ὑποφέρη, νά ὑπομένη, νά πεθαινή αὐτός ἀπό ἀγάπη, γιά νά ζοῦν, νά προκόβουν, νά χαίρωνται οἱ ἄλλοι, πού δέν χωρίζονται ἀπό τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του». (Κείμενο Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους).

Τέτοιος μέγας ἦταν. Ἐντελῶς ἀνίκανος νά κάμη κακό στόν ἄλλο, ἱκανός ὅμως νά ἀγαπᾷ καί νά σιωπᾷ. Αὐτή ὅμως ἡ σιωπή ἔγινε ἀντικείμενο ἐκμεταλλεύσεως ἀπό τόν διάβολο. Οἱ συκοφαντίες ἦταν ἀπανωτές. Ὅμως αὐτές τόν καθάρισαν, τόν ἐλάμπρυναν καί τόν ἐλευθέρωσαν ἀπό μικρότερα ἁμαρτήματα. Μοῦ ἔλεγε

συχνά, ότι με αυτά λυώνουμε άμαρτίες και μαθαίνουμε να μη δεχόμαστε εύκολα τις κατηγορίες έναντιών άλλων ανθρώπων.

Οί συκοφαντίες δημιουργοῦν προβλήματα σέ αὐτούς πού συκοφαντοῦν, γιατί, κατά τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμαᾶ, «οὐδέν ψεύδους δεινότερον, οὐδέν συκοφαντίας ἄχθους βαρύτερον τοῖς ἐνεργοῦσιν, ἀλλ οὐ τοῖς πάσχουσιν. Οἱ μὲν γάρ ἔσθ ὅτε καί δοκιμώτεροι γίνονται καί δι ὑπομονῆς τῶν οὐρανίων βραβείων ἐπιτυγχάνουσιν, «ἀπολεῖ δέ Κύριος πάντα τοὺς λαλοῦντας τό ψεῦδος».

Ἦς Ἐπίσκοπος σταυρωνόταν καθημερινά καί εἶχε ἀναφορά στήν μέλλουσα κρίση, στήν Δευτέρα Παρουσία. Ἔτσι, ἡ ποιμαντική του διακονία δέν ἦταν ἀνθρωποκεντρική, ἀλλά σταυρική.

Ἡ πνευματική του ὠριμότητα ἐκδηλώθηκε καί στήν διαθήκη του. Σέ αὐτήν φαίνεται ἡ πνευματική εὐαισθησία πού τόν διέκρινε, ἡ ἀγάπη του πρός τοὺς συνεργάτες του, ἡ ταπεινώσή του καί ἡ εὐγνωμοσύνη σέ ὅσους τόν ὑπηρετήσαν ἢ τόν ἐξυπηρέτησαν.

Διακατεχόταν συνεχῶς ἀπό τήν μνήμη τοῦ θανάτου.

Ἀμίμητος ἦταν σέ ὁμιλίες πού ἔκανε σέ ἐξόδιες ἀκολουθίες. Εἶχε τό χάρισμα τῆς παρηγοριᾶς. Εὔρισκε τοὺς κατάλληλους λόγους γιά νά παρηγορήσει κάθε ἄνθρωπο. Μιλοῦσε γιά τήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, γιά τήν κατάργηση τοῦ θανάτου, ἐξυμνοῦσε τίς ἀρετές τοῦ μεταστάντος καί διετύπωνε λόγους παρακλήσεως.

Πολλές ὁμιλίες σέ ἐξόδιες ἀκολουθίες τελείωνε μέ τόν χαιρετισμό: «Ὡρα καλή καί καλήν ἀντάμωση».

Εἶχε διαρκῶς, ἀπό τότε πού τόν γνώρισα, μνήμη θανάτου καί ζοῦσε συνεχῶς κάτω ἀπό τήν κρίση τοῦ Θεοῦ, καί ζητοῦσε τό ἔλεός Του. Τέσσερα περίπου χρόνια πρίν τόν θανάτόν του μοῦ ἔδωσε τό σχεδιάσμα τοῦ τάφου του, πῶς ἀκριβῶς τόν ἤθελε νά εἶναι. Καί οἱ φράσεις του ὅτι «πιθανόν νά εἶναι τά τελευταῖα μας Χριστοῦγεννα», ἢ «θά μᾶς ἀξιώσει ὁ Θεός ἄλλη φορά νά γιορτάσουμε τό Πάσχα;», ἦταν συχνές καί τίς ἔλεγε στόν λαό.

Τέλος, εἶμαι θεβαιότατος ἀπό τήν μεγάλη ἐπικοινωνία πού εἶχα μαζί του, ὅτι ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ἐδέσσης, πού ἦταν Γέροντάς μου, ἀνήκει στόν λαό τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀσθένεια τόν ἐξάγνισε καί ἀπό τυχόν μικρά ἀμαρτήματα καί τόν παρουσίασε καθαρὸ ἄρτο στόν Θεό. Τό δέ ἔλεος τοῦ Κυρίου τόν συνόδευσε μετά τήν ἐκδημία του, ὅπως ἦταν πλούσια χυμένο ἐπάνω του, καθ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς ζωῆς του.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας Ἀναστάσιος τόν ἀπεκάλεσε «κόσμημα τῆς Ἱεραρχίας» καί μάλιστα ὅταν τόν ἐπισκέφθηκε στό Νοσοκομεῖο τοῦ φίλησε τά πόδια. Ὅλοι ἔρχονταν νά τόν δοῦν μέ δάκρυα καί ἀσπάζονταν τό χέρι του, σάν νά ἀσπάζονταν ἱερό λείψανο.

Ἦταν ἓνας εὐλογημένος ἄνθρωπος, ἓνας ἀσκητής Ἐπίσκοπος, ἓνας χαρισματικός, διάφανος καί ἀέρινος Ἱεράρχης καί τώρα εἶναι ἓνα φωτεινό καί λαμπρό ἀστέρι τῆς οὐράνιας Ἐκκλησίας. Εἶναι ὄντως ἅγιος.